



NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

17. december 2012 • J.nr.: NMK-132-00321 (tidl. MKN-130-01031) • Ref.: KANAR/SOHOE/ANCHE

AFGØRELSE

i sag om godkendelse til udvidelse af et kvægbrug på en ejendom i Thisted Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven¹.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Thisted Kommunes afgørelse af 29. september 2010 om godkendelse til udvidelse af kvægbruget på Højstrupvej 19, 7741 Frøstrup.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter nævnets afgørelse, jf. husdyrbruglovens § 33, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Thisted Kommune har den 29. september 2010 truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven om godkendelse til udvidelse af kvægbruget på Højstrupvej 19, 7741 Frøstrup.

Afgørelsen er påklaget til Miljøklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening og naboer til husdyrbruget. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet³.

Danmarks Naturfredningsforening har navnlig anført, at udvidelsen vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger i relation til ammoniakdeposition på naturtyper i et Natura 2000-område og naturtyper beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt at udvidelsens placering er uhensigtsmæssig i forhold til de landskabelige værdier. Naboerne har også klaget over ammoniakpåvirkningen af et Natura 2000-område i relation til ammoniakdepositionen fra anlægget. Herudover har naboerne anført, at udvidelsen vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger i relation til ammoniakdeposition fra udbringningen på natur, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt væsentlige lugt-, trafik-, transport- og støjgener. Endelig har naboerne klaget over ansøgers tilladelse til at anvende slagger som fyld under staldanlægget.

Sagens oplysninger

Der er den 19. december 2008 søgt om godkendelse til udvidelse af husdyrbruget fra 135 malkekøer med opdræt, svarende til i alt 241,38 dyreenheder (DE), til 400 malkekøer med opdræt, svarende til i alt 673,98 DE.

Bedriften råder over i alt 82,75 ha ejede arealer til udbringning af husdyrgødning fra ejendommen. Der er ingen aftalearealer.

Påvirkning af Natura 2000-område som følge af ammoniakdeposition fra anlægget

Produktionsanlægget på Højstrupvej 19 ligger på grænsen til Natura 2000-område nr. 16: Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg.

Den nærmeste registrerede naturtype, der udgør en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 16, Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg, er et surt overdrev, der ligger ca. 430 m sydøst for anlægget.

Kommunen har beregnet, at totaldepositionen og merdepositionen fra produktionsanlægget på Højstrupvej 19 på den pågældende naturtype vil være hhv. 0,4 kg N/ha/år og 0,2 kg N/ha/år. Kommunen har foretaget en konkret vurdering af tålegrænsen for det sure overdrev og fundet, at den ligger mellem 10-12,5 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i Thisted Kommune er ifølge godkendelsen på ca. 11,3 kg N/ha/år.

Det er kommunens vurdering, at depositionen af kvælstof på det pågældende naturområde ikke vil føre til tilstandsændringer i det sure overdrev. Kommunen har begrundet dette med følgende:

³ Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010.

"430 m SØ for ejendommen er der er et surt overdrev (naturpunkt 7), hvorpå der bl.a. er fundet følgende arter; høst-borst, engelskræs, kryb hvene, håret høgeurt, liden klokke, alm. kongepen, alm. pimpinelle, alm. røllike, lancet vejbred og læge ærenpris. Overdrevet græsses af køer. Da området ligger indenfor Natura 2000-området er det omfattet af husdyrlovens § 7. Området er ikke kortlagt som habitatnatur. Merbelastningen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år og den samlede belastning er 0,4 kg N/ha/år. Tålegrænsen for surt overdrev er 10-20 kg N/ha/år. Tålegrænsen vurderes i dette tilfælde at ligge i den lave ende af tålegrænseintervallet, dvs. 10-12,5 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 11,3 kg N/ha/år vurderes det at tålegrænsen ikke er overskredet og at overdrevet ikke vil blive påvirket af projektet.

Naturområdet nærmest ejendommen er potentielt levested for blå kærhøg, plettet rørvagtel, hjejle, vandrefalk, trane, rørhøg, rødtrum og dværgmåge. Områdets værdi som fuglelokalitet vurderes ikke at forringes idet områdets naturtilstand vurderes ikke at ændres ved det ansøgte projekt.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at udvidelsen vil have en neutral effekt på Natura 2000-området."

Påvirkning af § 3-natur, som følge af ammoniakdeposition fra anlæg og fra udbragt husdyrgødning
Ca. 350 m øst for anlægget, indenfor Natura 2000-område nr. 16: Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg ligger et område med naturtyperne mose og eng. Naturtyperne mose og eng udgør ikke en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, men de er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen har beregnet, at merdeposition fra det ansøgte projekt på de enkelte naturområder vil være 0,5 kg N/ha/år. Tålegrænsen for området ligger mellem 15-25 kg N/ha. Baggrundsbelastningen i Thisted Kommune er ifølge godkendelsen på ca. 11,3 kg N/ha/år.

Det er kommunens vurdering i godkendelsen, at merdepositionen af ammoniak fra det ansøgte projekt ikke vil føre til tilstandsændringer i det nævnte naturområde, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen har begrundet dette med følgende:

"Vest for bedriften ligger et større sammenhængende mose- og engområde, der strækker sig langs Selbjerg Vejle indenfor Natura 2000-området. Størstedelen af området er tagrørssump og græssede enge. Dette område ligger ca. 350 m øst for ejendommen (naturpunkt 5). Området er § 3 eng, hvor der bl.a. er kragefod, næbstar, lysesiv, kær tidsel, glanskapslet siv og trævlekrone. Mod øst går engen over i tagrørssump. Merbelastningen er beregnet til 0,5 kg N/ha/år og den samlede belastning er beregnet til 1,3 kg N/ha/år. Tålegrænsen for fersk eng og mose er 15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 11,3 kg N/ha/år. På baggrund af områdets tilstand vurderes det, at tålegrænsen ikke er overskredet, og at engen og tagrørssumpen ikke vil påvirkes af projektet."

Kommunen har indsendt følgende bemærkninger til klagepunktet vedrørende risikoen for påvirkningen af beskyttet natur som følge af ammoniakdeposition fra anlægget:

"DN klager over, at der ikke er stillede skærpede krav til ammoniak belastningen på et eng- og mose-område øst for bedriften. Mer-belastningen er beregnet til 0.5 og totalbelastningen til 1.3 kg N/ha/år. DN mener, at kommunen burde stille skærpede krav i forhold til de normale afskæringskriterier.

De naturområder, som er omfattet af lovens § 7, er:

- Højmose.
- Lobeliesø.
- Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Merbelastningen må ikke overskride følgende grænser:

- 0,3 kg N pr. hektar ved mere end 2 brug (mere end 1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger),
- 0,5 kg N pr. hektar ved 2 brug (1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger) og
- 0,7 kg N pr. hektar ved 1 brug (husdyrbruget der ansøger)

Eng/mose-området er ikke omfattet af § 7 i husdyrloven. Kommunen kan i særlige tilfælde vælge at sidestille § 3 natur med § 7 og stille krav i forhold til bufferzone-bestemmelserne. Thisted Kommune mener dog ikke, at der her er tale om et særligt tilfælde.

Eng/mose-området strækker sig langs Selbjerg Vejle indenfor Natura 2000-området. Størstedelen af området er tagrørssump og græssede enge. Dette område ligger ca. 350 m øst for ejendommen. Området er § 3 eng, hvor der bl.a. er kragefod, næb star, lyse siv, kær tidsel, glanskapslet siv og trævlekrone. Mod øst går engen over i tagrørssump. Merbelastningen er beregnet til 0.5 kg N/ha/år og den samlede belastning er beregnet til 1.3 kg N/ha/år. Tålegrænsen for fersk eng og mose er 15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 11.3 kg N/ha/år.

På baggrund af naturarealernes tilstand og tålegrænser, sammenholdt med baggrundsbelastningen i området, mener Thisted Kommune ikke, at tålegrænserne er overskredet og dermed ikke, at der skal stilles skærpede krav til ammoniak."

Endvidere ligger der ca. 240 m og ca. 325 m fra nogle af udbringningsarealerne et område ligeledes med naturtyperne mose og eng, der således også er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Af Kommunens godkendelse fremgår bl.a. følgende vedrørende ammoniakpåvirkning som følge af udbringningen af husdyrgødning:

"Udbringningsarealerne støder op til § 3 beskyttet vandløb, mose, eng og hede. Disse arealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte drift. Der er desuden ingen af udbringningsarealerne, der skråner stærkt ned mod beskyttede naturområder.

En stor del af arealerne ligger indenfor Natur 2000-område nr. 16. De arealer, der ligger helt eller delvist i internationalt naturbeskyttelsesområde er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b (anmeldeordning).

Kommunen har ikke kendskab til kvælstoffølsomme naturtyper på arealer grænsende op til udbringningsarealerne i den ansøgte drift. På denne baggrund vurderes det at driften af arealerne ikke påvirker Natura 2000-området.

[...]

Enkelte arealer er undersøgt nærmere for eventuelle begrænsninger i arealanvendelse.

Areal 103-0

Arealet er delvist registreret som eng. Arealet er en græsmark og opfylder pt. Ikke kriterierne for beskyttet natur. En analyse af luftfoto viser at arealet jævnlige har været omlagt. Arealet opfylder ikke kriterierne for beskyttet natur, og det afregistreres.

117-0 og 118-0

Mindre dele af arealerne er registreret som mose. Analysen af luftfoto viser at arealerne ikke er omfattet af beskyttelsen.

116-0

Arealet er beskyttet natur (eng og mose). Dele af arealet er mose hvorpå der bl.a. er fundet rundbladet soldug, sphagnum sp., klokkelyng, benbræk, blåtop, børste-kogleaks, mosepors, smalbladet kæruld, tranebær, lysesiv, stjernestar og hedelyng. På den resterende del findes bl.a. tormentil, toradet star, harestar, sideskærm, vandmynte, kattehale, trævlekrone, eng kabbeleje, tigger ranunkel, alm. star, alm. mjødukt, kamgræs, katteskæg, kragefod, kærtrehage, krybende pil m.fl.

Beskyttet natur kan ikke indgå som udbringningsareal, og arealet skal derfor tages ud af ansøgningen.

122-0

Arealet er beskyttet natur (overdrev), og en del af det er kortlagt som habitatnaturtypen surt overdrev (6230) i 2005. Beskyttet natur kan ikke indgå som udbringningsareal, og arealet skal derfor tages ud af ansøgningen. Ejer oplyser i øvrigt at arealet ikke gødes.

121-0

Arealet er beskyttet natur (overdrev og eng). Arealet er en stejl skrænt og fugtig eng ved foden af skrænten. På arealet er bl.a. fundet kruset skræppe, lav ranunkel, alm. kvik, glat vejbred, ager tidsel, fløjlsgræs, hundegræs, hvid kløver, mose bunke, lysesiv, hør tidsel, stor nælde og alm. fuglegræs. Beskyttet natur kan ikke indgå som udbringningsareal, og arealet skal derfor tages ud af ansøgningen. Ejer oplyser i øvrigt at arealet ikke gødes.

130-0

Arealet er beskyttet natur (eng). Beskyttet natur kan ikke indgå som udbringningsareal, og arealet skal derfor tages ud af ansøgningen. Ejer oplyser i øvrigt at arealet ikke gødes.

Arealet overlapper velvist med fredningen ved Vejlerne.

126-0

En del af arealet overlapper med § 3 registreringer. Luftfotoanalysen viser, at arealet ikke er beskyttet og det afregistreres.

Areal 121-0, 130-0, 116-0 og 122-0 (2,77 ha) er på grund af naturbeskyttelse udtaget af udbringningsareal for husdyrgødning."

Kommunen har i forbindelse med sagens behandling i nævnet indsendt følgende bemærkninger til klagepunktet vedrørende risikoen for påvirkningen af beskyttet natur som følge af ammoniakdeposition fra udbringningen:

"Klager anfører, at areal 116-0 er en følsom naturtype, og at der bør tages hensyn til ammoniakbelastningen på området.

[...]

De nærmeste udbringningsarealer er areal 111-0 og 115-0, som hhv. ligger 240 m øst og 325 m SØ for areal 116-0. Mellem disse arealer og areal 116-0 er hhv. læhegn og bevoksninger med krat og træer; og skov og hede. Det er Thisted Kommunes vurdering, at fortsat udbringning på disse arealer ikke vil påvirke naturtilstanden på areal 116-0."

Landskabelige værdier

Af godkendelsen fremgår følgende om udvidelsens placering i forhold til landskabet:

"I forbindelse med udvidelsen bygges ny kostald, velfærdsstald, gylletank, samt 4 plansiloer til ensilage samt ny ensilageplads. Den eksisterende kostald udvides til ungdyr og produktionen i de gamle staldafsnit nedlægges.

Eksisterende læbælte i naboskel mod syd beplantes til et tre rækket læhegn.

[...]

Som det fremgår [...], vil stalden blive dominerende i nærområdet. Dette vil imidlertid altid være tilfældet med et anlæg af denne størrelse. Der er stille vilkår om at der skal plantes og vedligeholdes 3 rækker træer syd for stalden langs skel mod Højstrupvej 21[...].

På grund af den høje placering i landskabet på østsiden af det højdedrag, der adskiller Tømmerby Fjord fra BygholmVejle, vil stalden være synlig på lang afstand og vil kunne ses fra den nordlige del af Skårup Odde Fredningen og vil ses mindre ude fra formidlingscenteret på BygholmVejle.

[...]

Ud fra en landskabelig betragtning er placeringen altså ikke heldig.

Det er derfor væsentligt, at bygningshøjden begrænses til maksimalt 10,84 meter i forhold til eksisterende sokkelniveau og byggeriet opføres med et dæmpet farvevalg.

Byggematerialerne må ikke være reflekterende.

Der bør vælges mellem mørkegrå farver eller tilsvarende grønne eller brune jordfarver. Med et sådant farvevalg må det vurderes, at fjernvirkningen bliver kraftigt reduceret eller næsten falder bort.

Det vil endvidere være væsentligt, at der træffes foranstaltninger til dæmpning af lysafgivelsen om natten.

Der er beliggende en gravhøj umiddelbart nordvest for de eksisterende staldanlæg. Der er diskuteret flere forskellige løsningsmuligheder for placering af de nye staldanlæg og placeringen som på nedenstående kort er den bedst opnåelige.

Den eksisterende kostald og den nye velfærdsstald og er beliggende indenfor 100 m fortidsmindebeskyttelseslinie (gravhøj) mod nordvest. Fra den eksisterende kostald er der ca. 32 m til det pågældende fortidsmin-

depunkt, se billede herunder. Fra den nyetablerede gylletank er der ca. 117m til det pågældende fortidsmindepunkt.

Dele af den eksisterende kostald der udvides, den nye kostald, velfærdsstalden og den nye gylletank ligger indenfor kystnærhedszone (planlægningszone 2).

Nye bygninger indpasses ved materialevalg og design til de bestående bygningers fremtoning og omgivelserne."

Kommunen har stillet følgende vilkår i godkendelsen i relation til bygningernes placering:

"40. Der skal etableres et tre rækket læhegn syd for den nye stald mod Højstrupvej 21.

41. For at minimere risiko for gylleudslip til Selbjerg Vejler graves gyllebeholder 2m ned i jorden samtidig med, at der etableres jordvold omkring gyllebeholderen mod øst, der hindrer risiko for udledning af gylle til Selbjerg Vejler i tilfælde af et uheld."

Kommunen har indsendt følgende bemærkninger til klagepunktet vedrørende landskabelige værdier:

"Den ny gyllebeholder placeres i tilknytning til det eksisterende anlæg som vist på vedhæftede oversigt over bygningsanlæg.

Gyllebeholderen er med fast overdække og sænkes 2 m ned i jorden.

Der er stillet vilkår om at der etableres jordvold øst for gyllebeholderen for reduktion af risikoen for at gylle kan spredes ad marken mod Selbjerg Vejler. Det skal dog i den henseende bemærkes, at der som kortmateriale viser, er ca. 400 m fra anlægget til Selbjerg Vejle. De første 200m er skrånende mod Vejlerne, mens de næste 200 er fladt forland. Ved etablering af jordvold samt brydning af drænledninger, der går mod øst vurderes det, at der er en minimal risiko for spredning af gylle til Vejlerne ved et evt. gylleuheld.

[...]

I forbindelse med sagsbehandlingen af miljøgodkendelsen er drøftet adskillelige placeringer af det nye staldanlæg.

Thisted kommune har afslået, at placere stalden nord for det eksisterende anlæg pga. afstandskrav til gravhøj.

Ansøger har fundet det umuligt at placere den ny stald øst for eksisterende staldanlæg pga. af terrænforskelle, og pga. projektets omfang var det ikke muligt at rykke bygninger tættere sammen.

Der er drøftet en placering vest for Højstrupvej, hvorved de nye staldanlæg ikke kommer til at ligge i tilknytning til det eksisterende staldanlæg. Denne placering indebærer, at der skal opkøbes jord, og ved en høring af denne placering frygter nabo Højstrupvej 20 gener fra produktionen – Dette forslag til placering af nye staldanlæg blev herefter skrinlagt.

Efter anmodning fra ansøger er det undersøgt, om det er muligt, at placere den ny stald indtil 10 m fra naboskel til Højstrupvej 21. Ejer af Højstrupvej 21 har accepteret dette, hvis eksisterende læhegn udvides til et trerækket læhegn.

Kommunen har givet en dispensation fra det generelle afstandskrav til naboskel. Dispensation er givet da nabogrunden er en mark og der er 165 m til beboelse på Højstrupvej 21, der er en landbrugsejendom. Kommunen vurderer, at gener fra bygningen og den daglige drift af landbrugsproduktionen vil være minimale på

denne side af bygningen/anlægget. Thisted kommune har stillet vilkår om, at der skal etableres og vedligeholdes et trærækket læhegn syd for den ny kostald.

[...]

I forbindelse med udvidelsen bygges ny kostald, velfærdsstald, gylletank, samt 4 plansiloer til ensilage samt ny ensilageplads. Efter Kommunens opfattelse er dette erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri og nye anlæg etableres i tilknytning til eksisterende anlæg.

For at synliggøre effekten af det nye anlæg er der lavet en visualisering af anlægget.

Som det fremgår af visualiseringen, vil stalden være synlig i nærområdet. Dette vil imidlertid altid være tilfældet med et anlæg af denne størrelse. Anlægget ligger forholdsvist højt i et bølget landbrugslandskab med spredte beplantninger.

Anlægget vil være synlig i en vis afstand. På længere afstand vil det nye anlæg være mest synligt fra østsiden. Det eksisterende byggeri ligger i forvejen bag. Holdes anlæg i dæmpede farver vurderer Thisted kommune, at det nye anlæg kun vil være minimalt mere synligt end det eksisterende anlæg.

Nye bygninger skal indpasses ved materialevalg og design til de bestående bygningers fremtoning og omgivelserne. Byggeriet skal opføres i et dæmpet farvevalg, og byggematerialerne må ikke være reflekterende, herved bliver fjernvirkningen reduceret eller næsten falder bort.

Ud fra visualiseringer af det kommende byggeri har Thisted kommune vurderet, at påvirkningen af landskabet ikke er væsentlig og kan accepteres i området."

Kommunen har endvidere indsendt følgende oversigt over bygningsanlæg:



Lugt

Det fremgår af det elektroniske ansøgningsskema, at den korrigerede geneafstand for anlægget er beregnet som følger:

Kategori	Afstand
I. Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	Ej beregnet. Ukorrigeret geneafstand er overholdt.
II. Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	Ej beregnet. Ukorrigeret geneafstand er overholdt.
III. Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger	93 m

Der ligger ikke boliger i en vægtet gennemsnitsafstand fra anlægget, som er kortere end geneafstanden. Klagers beboelse er beliggende i landzone ca. 105 m syd for anlægget uden for geneafstanden.

Af godkendelsen fremgår følgende om vurderingen af lugtgener fra den ansøgte bedrift:

"Der kan forekomme lugtgener fra kostaldene, hvor der er naturlig ventilation. Endvidere kan der forekomme lugtgener ved gylleomrøring samt ved udkørsel af gylle på markerne.
Generelt har en høj hygiejnstandard stor indflydelse på lugtgener fra staldanlægget.
Lugtgener begrænses ved jævnlig rengøring af stalde og udenomsarealer.
Gylletanken er med fast overdække.

[...]

Genekriteriet er overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand."

Kommunen har stillet følgende vilkår i godkendelsen til begrænsning af lugtgener:

- "42. Ejendommen skal overalt renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.
43. Landbrugsproduktionen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener udenfor ejendommens arealer.
44. Såfremt driften medfører væsentligt flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse, kan tilsynsmyndigheden fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgenerne.
45. Fordelingen af dyreholdet mellem staldafsnittene skal være som angivet i ansøgningsmaterialet."

Transport- og trafikgener

Kommunen har i godkendelsen foretaget en vurdering af transporten og trafikken til og fra den ansøgte bedrift og de gener, som der måtte være i medfør heraf.

Af godkendelsen fremgår bl.a. følgende vedrørende transport og trafik:

"Transport

Hyppighed:

Foder:	26 gange pr år.
Olie (diesel og fyringsolie):	10 gange pr år.
Gylle:	309 gange pr år
Dybstrøelse	19 gange pr år
Halm fra mark	21 gange pr år
Ind- og udlevering af dyr:	56 gange pr år.
Daka:	20 gange pr år.
Andet:	-

Udover ovenstående er der en del interne transporter til og fra de drevne arealer med markredskaber og høstede afgrøder til eget brug.

Beskrivelse af transportforholdene omkring anlægget

Transport med husdyrgødning ad offentlig vej er indtegnet på kort i vedlagte bilag.

Hovedparten af arealerne ligger således, at det er nødvendigt at anvende offentlig vej.

Transporterne til arealerne ved Skårup syd for ejendommen sker i lukket tankvogn til buffertank i mark. Al gyllekørsel udføres af maskinstation i gyllevogn påmonteret læssekran.

Ca. 80 % af den producerede gylle transporteres til Morsø Biogasanlæg i lukkede tankvogne."

Kommunen har stillet følgende vilkår for at begrænse generne fra transport og trafik:

"23. Transport af flydende husdyrgødning på offentlige veje skal foregå i transportvogne, hvor åbninger skal være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Transport gennem større byer og for afstande over 10 km skal foregå i lastbil eller et påhængskøretøj hertil."

Støj

Den korteste afstand mellem husdyrbrugets staldanlæg og nærmeste nabo er ca. 105 m. Der er ca. 105 m fra staldanlægget til klagers ejendom.

Af godkendelsen fremgår, at Thisted Kommune har stillet følgende vilkår til begrænsning af støjgener fra den ansøgte bedrift:

"Ved vurdering af virksomhedens støjemission skal der tages højde for de retningslinjer, der opstilles i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra 1984, herunder forhold vedrørende referencetidsrum, korrektion for rene toner og impulsholdig støj m.v.

62. Ejendommens bidrag til støj i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelse eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A):

Tidsrum	Grænse dB(A)
Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	55
Mandag – fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn.- og helligdage kl. 07.00 – 22.00	45
Alle dage kl. 22.00 – 07.00	40

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af støjgrænserne i ovenstående vilkår.”

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug inkl. bedriftens arealer, jf. lovens § 12, stk. 2, og § 103, stk. 2. Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

Påvirkning af Natura 2000-område som følge af ammoniakdeposition fra anlægget

Efter husdyrbruglovens § 23, nr. 2, skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens §§ 11 eller 12 bl.a. varetage hensynet til beskyttelse af natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

Endvidere skal der, før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 10, 11, 12 eller 16, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, i habitatbekendtgørelsen⁴. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 2. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der efter bekendtgørelsens § 7, stk. 2, ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre skadevirkning på beskyttede naturtyper i habitatområde nr. 16, Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg.

På baggrund af nævnets praksis om ammoniakpåvirkning af kvælstoffølsomme naturtyper i Natura 2000-områder⁵ har nævnet som det første vurderet, om det ansøgte projekt overholder det nye beskyttelsesniveau i bekendtgørelse nr. 291/2011:

”**Kategori 1-natur.** § 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

[...]

De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Natursty-

⁴ Bkg. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

⁵ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 8. juni 2012 med j.nr. NMK-132-00109.

relsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. § 7, stk. 1, nr. 1 omfatter indtil videre følgende Natura 2000-naturtyper uanset størrelse:

2130 Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), 2140 Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), 2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter, 2190 Fugtige klitlavninger, 2250 Kystklitter med enebær, 2310 Indlandsklitter med lyng og visse, 2320 Indlandsklitter med lyng og revling, 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene, 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer), 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, 3160 Brunvandede søer og vandhuller, 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyg, 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder), 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter, 6120 Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund, 6230 Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, 7110 Aktive højmoser, 7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand, 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv, 7210 Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe, 7220 Kilder og væld, 7330 Riggær, 9110 Bøgeskov på morbund uden kristtorn, 9120 Bøgeskov på morbund med kristtorn, 9130 Bøgeskov på muldbund, 9150 Bøgeskov på kalkbund, 9160 Egeskov og blandet skov på mere eller mindre rig jordbund, 9170 Vinteregeskove i østlige (subkontinentale) egne, 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund, 91D0 Skovbevoksede tørvemoser og 91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld. 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks omfattes i det omfang, de er kortlagte som ammoniakfølsomme.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning, jf. lovens § 27, jf. § 19. Ud over søer drejer det sig om 1230 Klinter eller klipper ved kysten, 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser, 2120 Hvide klitter og vandremiler, 2160 Kystklitter med havtorn, 2170 Kystklitter med gråris, 8220 Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter og 8230 Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund. Når en naturtype er kortlagt, vil det automatisk blive omfattet af lovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for de internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er nævnt oven for, men som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. I det omfang, at disse naturtyper grænser op til hinanden eller ligger i en mosaik, beregnes størrelsen ud fra det samlede areal i overensstemmelse med reglerne i naturbeskyttelsesloven § 3.

[...]

Tabel 3. Krav til ammoniakdepositionen i de forskellige områder. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager) som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ²⁾ : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

<p>Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.</p>	<p>Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.</p>
--	--

*) Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +

antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +

antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +

antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +

antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

I forhold til de fastsatte grænser i kumulationsmodellen angivet i antal DE skal pelsdyr og slagtekyllinger medregnes således, at antal DE pelsdyr på det pågældende brug skal forøges med en faktor 5 og antal DE slagtekyllinger på det pågældende brug skal forøges med en faktor 3.

Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt, i henhold til det fastlagte beskyttelsesniveau i de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-området. Det mest kritiske naturpunkt vil typisk være kanten af naturområdet nærmest de største staldanlæg, idet ammoniakbelastningen her må antages at være størst. Der kan dog være tilfælde, hvor påvirkningen fra andre husdyrbrug på grund af ovenstående kumulationsregel bevirker, at det mest kritiske naturpunkt er placeret andre steder, herunder også inde i selve naturområdet."

Naturtypen surt overdrev er en ammoniakfølsom Natura 2000-naturtype, og den er således omfattet af tabellens "kategori 1".

Nævnet har opgjort, at der ud over husdyrbruget på Højstrupvej 19 ligger 2 andre husdyrbrug i nærheden af det sure overdrev. For husdyrbruget på Højstrupvej betyder dette, at det nye beskyttelsesniveau for ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper er et krav om maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år.

Kommunen har beregnet, at totaldepositionen fra produktionsanlægget på Højstrupvej 19 til arealer med den ammoniakfølsomme naturtype surt overdrev i Natura 2000-område nr. 16, Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg, vil være 0,4 kg N/ha/år. Det nye beskyttelsesniveau i bekendtgørelse nr. 291/2011 er således ikke overholdt.

Nævnet har herefter vurderet, om det ansøgte projekt, da det er godkendt i september 2010, overholder de hidtil gældende regler⁶.

Efter den hidtil gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 7, stk. 1, er etablering af anlæg for mere end 15 DE ikke tilladt, hvis anlægget ligger helt eller delvist inden for, eller der er mindre end 300 m fra anlægget til, en række nærmere angivne beskyttede naturtyper, heriblandt højmoser samt overdrev, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationalt naturbeskyttelsesområde. Dette forbud gælder tillige for udvidelse og ændring af husdyrbrug, der er eller derved bliver større end 15 DE, hvis udvidelsen eller ændringen medfører forøget ammoniakfordampning fra anlægget, jf. husdyrbruglovens § 7, stk. 2. Bestemmelsen i husdyrbruglovens § 7

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer og Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

suppleres af lovens § 21, der forpligter kommunen til ved vurderingen af en ansøgning om tilladelse efter lovens § 10 eller godkendelse efter lovens § 11 eller § 12 at sikre, at der ikke sker øget ammoniakfordampning fra det samlede anlæg, hvis et anlæg, der helt eller delvist ligger inden for eller mindre end 300 m (bufferzone I) fra de i lovens § 7 nævnte naturtyper, ønskes udvidet eller ændret.

Efter den hidtil gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 25 skal kommunen ved ansøgning om godkendelse efter lovens §§ 11 eller 12 vurdere merdepositionen af ammoniak fra stald og lager, hvis det ansøgte ligger i en afstand fra 300 til 1.000 m (bufferzone II) fra naturtyper omfattet af lovens § 7. Bestemmelsen i husdyrbruglovens § 25 suppleres af grænseværdier fastsat i bilag 3 i godkendelsesbekendtgørelsen⁷.

Herudover gjaldt – og gælder fortsat – at der, før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 10, 11, 12 eller 16, skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, i habitatbekendtgørelsen. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte.

Projektets påvirkning af området må herefter vurderes på baggrund af merbelastningen (belastningen fra den ansøgte etablering, ændring eller udvidelse) og totalbelastningen (sum af belastningen hidrørende fra eksisterende drift og den ansøgte ændring eller udvidelse). Ved vurderingen af områdets påvirkning fra projektet i sammenhæng med andre planer og projekter må inddrages den kumulative belastning af området hidrørende fra andre nærliggende husdyrbrug, samt den tilstedeværende baggrundsbelastning.

Kommunen har beregnet, at det ansøgte projekt vil medføre en merdeposition på det sure overdrev på 0,2 kg N/ha/år. Nævnet kan således konstatere, at det ansøgte projekt overholder bufferzonekravet, jf. husdyrbruglovens § 25 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit A, pkt. 2.

Som det også fremgår ovenfor, har kommunen beregnet, at det ansøgte projekt vil medføre en totaldeposition på det sure overdrev på 0,4 kg N/ha/år. Kommunen har vurderet tålegrænsen til 10-12,5 kg N/ha og angivet baggrundsbelastningen i Thisted Kommune til ca. 11,3 kg N/ha/år. Kommunen har vurderet, at tålegrænsen ikke er overskredet, og at overdrevet ikke vil blive påvirket af projektet.

Nævnet har noteret sig, at baggrundsbelastningen sammen med den samlede tilførsel af luftbåret kvælstof fra anlægget i det ansøgte projekt medfører, at den nedre tålegrænse for det sure overdrev er overskredet.

På baggrund af Thisted Kommunes vurdering af arealerne, samt at den øvre tålegrænse ikke er overskredet, finder nævnet det imidlertid godtgjort, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-område nr. 16, Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg i godkendelsens retsbeskyttelsesperiode.

⁷ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Påvirkning af § 3-natur, som følge af ammoniakdeposition fra anlæg og fra udbragt husdyrgødning
Spørgsmålet skal behandles efter husdyrbruglovens regler gældende før 15. marts 2011 og husdyr-
godkendelsesbekendtgørelsens regler gældende før 10. april 2011⁸.

Ca. 350 m øst for anlægget ligger der et mose- og engområde, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og efter denne bestemmelse er der forbud mod at foretage ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper. Natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er efter de for sagen gældende regler ikke omfattet af den specifikke ammoniakregulering i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 (bufferzonerne). Kommunen har i forbindelse med ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven pligt til at håndhæve naturbeskyttelseslovens bestemmelser herom, herunder at der ikke må udøves aktiviteter, som vil medføre tilstandsændringer i et § 3-beskyttet område.

I særlige tilfælde kan kommunen ud fra en konkret vurdering overveje at stille skærpede vilkår, der ligger udover det i bekendtgørelsen fastlagte beskyttelsesniveau, med henblik på at sikre naturbeskyttelseslovens overholdelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 2, jf. stk. 3. Kommunen skal i vurderingen af, om der skal stilles yderligere krav til ammoniakbelastningen for regionale og lokale naturtyper, der ikke er omfattet af lovens § 7, inddrage en vurdering af det pågældende naturområdets naturtilstand og kommunens mål herfor, jf. pkt. 1 D i bilag 4 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om der er et konkret behov for at fastsætte yderligere vilkår i forhold til natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det følger af nævnets praksis, at kommunen ved vurderingen heraf blandt andet skal inddrage oplysninger om naturområdets følsomhed, herunder oplysninger om naturtyperne i området, og om disses generelle bevaringsmæssige værdi og prioritet, merdepositionen på området som følge af godkendelsen (N/ha/år), afstanden fra anlægget til naturområdet, baggrundsbelastningen med kvælstof samt totaldepositionen fra husdyrbruget.

Skærpselsesmulighederne indebærer, at der kan stilles vilkår svarende til de særlige bufferzoneregler, som er gældende for naturtyper omfattet af husdyrbruglovens § 7.

Ved vurderingen af, om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsforandringer i et nærliggende § 3 område, må der efter nævnets opfattelse tages udgangspunkt i, om det ansøgte vil indebære en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år. I givet fald vil det ansøgte efter den tilgængelige viden ikke medføre, at der sker en tilstandsændring, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet.

Hvis der vil være en mertilførsel på mere end 1 kg N/ha/år forbundet med det ansøgte, må kommunen vurdere, om denne mertilførsel kan medføre tilstandsændringer. Vurderingen må ske under hensyn til områdets tilstand, viden om andre kilder til kvælstoftilførsel til området og oplysninger om baggrundsdepositionen i kommunen. Hvis der ikke foreligger tilstrækkelige og opdaterede oplysninger om områdets tilstand, må dette efter nævnets opfattelse besigtiges af kommunen.

⁸ Jf. § 2, stk. 2, i lov nr. 122 af 23. februar 2011 samt § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011.

Efter nævnets beregninger tilføres mose- og engområdet i nærheden af anlægget 1,1 kg N/ha/år mere som følge af den ansøgte udvidelse af kvægbruget. Den nedre tålegrænse for naturområdet kan imidlertid ikke anses for overskredet, når baggrundsbelastningen fra luftbåren kvælstof sammenholdes med husdyrbrugets tilførsel, og der er således en formodning om, at området ikke vil ændre karakter som følge af tilførsel af luftbåren ammoniak. På den baggrund finder Natur- og Miljøklagenævnet ikke grundlag for at stille skærpede vilkår til ammoniakemissionen fra anlægget.

Det fremgår endvidere af godkendelsen, at en række af udbringningsarealerne ligger i nærheden af naturområder (eng og mose), som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Udbringningsarealerne ligger mellem 200 og 300 meter fra de pågældende naturområder. På denne baggrund er det nævnets vurdering, at den yderligere tilførsel af husdyrgødning, som det ansøgte projekt medfører på disse udbringningsarealer, vil resultere i en merdeposition på under 1 kg N/ha/år på de beskyttede naturområder, og derfor ikke vil medføre en tilstandsændring i disse.

Nævnet finder således ikke grundlag for at stille skærpede vilkår vedrørende ammoniakpåvirkning fra udbringningsarealerne.

Landskabelige værdier

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 11 eller § 12 bl.a. varetage hensynet til landskabelige værdier. Endvidere følger det af husdyrbruglovens § 22, stk. 1, at ved opførelse af ny bebyggelse på et husdyrbrug uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer og ved opførelse af ny bebyggelse, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om miljøgodkendelse efter § 11 eller § 12 sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Det fremgår af godkendelsen, at kommunen har vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af landskabelige værdier. Det fremgår endvidere af den indsendte oversigt over husdyrbrugets bygningsanlæg, at de nye anlæg placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering. Nævnet har i den forbindelse lagt særlig vægt på, at der er tale om en for bedriften erhvervsmæssig nødvendig bebyggelse, som opføres i tilknytning til eksisterende bygninger, og at kommunen har fastsat vilkår i miljøgodkendelsen for at sikre de landskabelige værdier i området.

Lugt, transport- og trafikgener samt støj

Kommunen skal i en miljøgodkendelse efter § 12 fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2, jf. § 27.

Lugt

For så vidt angår lugt gælder endvidere, at kommunen ikke må meddele godkendelse, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt, der er fastsat i bilag 3, punkt A-D, overskrides. Heraf fremgår, at der skal beregnes en geneafstand ud fra både den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug), og efter FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af

gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Hvis FMK-vejledningen giver den længste geneafstand, kan der foretages en justering af lugtemissionen, hvis husdyrbruget anvender miljøteknologi, som har en dokumenteret effekt på lugtemissionen, ligesom den i vejledningen anviste spredningsmodel i særlige tilfælde med meget afvigende ventilationsforhold kan erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

Hvis den beregnede geneafstand er længere end den faktiske afstand fra anlægget til de omkringboende, skal der som udgangspunkt gives afslag, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3. Der fremgår dog følgende af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, om muligheden for at godkende det ansøgte, selvom lugtgeneafstanden er overskredet:

"Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand skal der gives afslag. I enkelte tilfælde kan der dog meddeles godkendelse, f.eks. hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand."

Nævnet har fundet, at hvis virksomheden overholder de af kommunen opstillede vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige lugtgener. Nævnet har lagt vægt på, at de udregnede lugtgeneafstande for hhv. enkeltboliger, bebyggelse og områder er overholdt.

Transport- og trafikgener

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2 pkt. D12 og H35, angiver, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om virksomhedens interne transportveje samt til- og frakørselsforhold, herunder transport af gødning, dyr mv. Endvidere skal støjbelastningen i forhold til transport vurderes.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning. Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning mv. kun må ske på bestemte tidspunkter.

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at Thisted kommune på tilstrækkelig vis har søgt at begrænse generne fra transport og trafik, som der vil være i forbindelse med driften af den ansøgte bedrift.

Støj

En godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 skal, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 2 og 10, indeholde vilkår, der fastsætter den maksimalt tilladte støj hos nærmeste nabo. Ved fastsættelse af støjvilkårene for landbrugsvirksomheder bør der som udgangspunkt anvendes de gældende vejledende grænseværdier for støj, der svarer til de almindeligt gældende grænser for virksomheder (vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder). Vilkåret skal gælde al støj fra husdyrbrugets bygningsparcel.

Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder har nævnet fundet, at hvis virksomheden overholder de af kommunen opstillede vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige støjgener for de omkringboende. Nævnet har lagt vægt på, at kommunen har indsat et vilkår med maksimale støjgrænser i overensstemmelse med de vejledende grænseværdier for støj, der svarer til de almindeligt gældende grænser for virksomheder (vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder).

Øvrige bemærkninger

I forhold til det af naboerne anførte om ansøgers tilladelse til anvendelse af slagge skal nævnet bemærke, at nævnet ved afgørelser om godkendelse efter husdyrbrugloven, kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af husdyrbrugloven. Nævnet har således ingen kompetence til at tage stilling til klagepunktet vedrørende tilladelsen til anvendelse af slagge.

På denne baggrund stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet Thisted Kommunes afgørelse af 29. september 2010 om godkendelse til udvidelse af kvægbruget på Højstrupvej 19, 7741 Frøstrup.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.



Lene Juul Nielsen
Specialkonsulent



Natasja Bjørkbom Arngrim
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Danmarks Naturfredningsforening, Att.: Therese Nissen, tgdn@dn.dk

Thisted Kommune, thistedkommune@thisted.dk

Gråkjær Miljøcenter, graakjaer@graakjaer.dk

og pr. brev til:

Per Barup
Højstrupvej 19
7741 Frøstrup

Mette Kjær Kaspersen
Poul Jørgen Bruun
Højstrupvej 20
7741 Frøstrup